

V Bruseli 7. mája 2024
(OR. en)

9638/24

DEVGEN 69
FIN 434
ACP 46
RELEX 625

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady
Dátum: 7. mája 2024
Komu: Delegácie

Č. predch. dok.: 7799/24

Predmet: Výročná správa za rok 2023 o vykonávaní nástrojov vonkajšej činnosti Európskej únie v roku 2022
– závery Rady (7. mája 2024)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o výročnej správe za rok 2023 o vykonávaní nástrojov vonkajšej činnosti Európskej únie v roku 2022, ktoré Rada schválila na svojom 4 021. zasadnutí 7. mája 2024.

**Závery Rady o výročnej správe za rok 2023 o vykonávaní nástrojov vonkajšej činnosti
Európskej únie v roku 2022**

1. Rada pripomína význam posilnenia medzinárodných partnerstiev EÚ, najmä v súčasnej náročnej geopolitickej situácii poznačenej dôsledkami útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, zvýšenou nestabilitou na Blízkom východe, v regióne Sahel a iných častiach sveta, predlžujúcimi sa hospodárskymi, sociálnymi, vzdelávacími a zdravotnými dôsledkami pandémie COVID-19 a pretrvávajúcou krízou v oblasti klímy a biodiverzity. Nástroje vonkajšej činnosti EÚ a stratégia Global Gateway sú kľúčovými nástrojmi na spoluprácu s partnermi, posilňovanie multilateralizmu, presadzovanie demokratických hodnôt a ľudských práv a presadzovanie geopolitickej úlohy a politických priorít EÚ prostredníctvom koncepcie Tím Európa.
2. Rada konštatuje, že EÚ a jej členské štáty sú spoločne najväčším svetovým rozvojovým partnerom a obchodným blokom, vedúcim svetovým investorom a druhým najväčším humanitárnym darcom. EÚ a jej členské štáty v roku 2022 v rámci koncepcie Tím Európa spoločne poskytli 92,1 miliardy EUR, čo predstavuje 42 % celosvetovej oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA). EÚ a jej členské štáty prispievajú k odstráneniu chudoby, riešeniu vplyvov zmeny klímy a straty biodiverzity, riešeniu nerovností vrátane rodovej nerovnosti a k podpore udržateľného rozvoja, mieru a stability, a to aj prostredníctvom prepojenia medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom a humanitárnou činnosťou, ktorá je založená na potrebách, zásadová a rodovo responzívna, ako aj podporou udržateľných investícií, ľudských práv, demokracie, dobrej správy vecí verejných a právneho štátu. Vonkajšie nástroje EÚ sú kľúčom k zvýšeniu súdržnosti medzi rozvojovými, zahraničnými, klimatickými, obchodnými a bezpečnostnými politikami EÚ, ako aj k preukázaniu vedúceho postavenia EÚ vo svete a jej globálnej zodpovednosti a solidarity. V tejto súvislosti EÚ a jej členské štáty potvrdzujú, že súdržnosť politik v záujme udržateľného rozvoja je dôležitou zásadou na dosiahnutie účinnejšej rozvojovej spolupráce.
3. Rada víta výročnú správu o vykonávaní nástrojov vonkajšej činnosti Európskej únie v roku 2022, v ktorej sa prezentujú partnerstvá EÚ a ich výsledky. Tieto partnerstvá sú založené na politickej vôli na oboch stranách, na spoločných hodnotách a záujmoch, na zásade účinného multilateralizmu, ktorého jadrom je Organizácia Spojených národov, na podpore udržateľnosti a na dodržiavaní všeobecných ľudských práv, demokracie, dobrej správy vecí verejných a právneho štátu.

4. Rada oceňuje, že správa sa týka kľúčových aspektov finančnej podpory EÚ v roku 2022 určenej na medzinárodné partnerstvá a rozvojovú politiku, európsku susedskú politiku, humanitárnu pomoc a civilnú ochranu, politiku rozširovania EÚ, mier, bezpečnosť a obranu, reakciu a pripravenosť na krízy, ľudské práva a demokraciu, rodovú rovnosť a podporovanie cieľov zahraničnej politiky EÚ. Rada tiež víta úsilie správy dať najavo, ako vonkajšia činnosť EÚ prostredníctvom jej rôznych nástrojov, stratégie Global Gateway a politiky rozširovania EÚ prispieva k geopolitickej úlohe, mieru a bezpečnosti a k politickým prioritám EÚ. To zahŕňa, ale aj presahuje a dopĺňa ODA.
5. Rada tiež uznáva príspevok správy k podávaniu správ o plnení Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a jej 17 cieľov udržateľného rozvoja v tejto dekáde OSN pre opatrenia, ako aj cieľov Parížskej dohody a nového Európskeho konsenzu o rozvoji. Rada uznáva význam výročnej správy pre transparentnosť a zodpovednosť vonkajšej činnosti EÚ, ako aj pre strategické úvahy a komunikáciu. Rada víta správu ako užitočný monitorovací nástroj na kontrolu vykonávania nástrojov vonkajšej činnosti EÚ v porovnaní so strategickými cieľmi EÚ vrátane vykonávania stratégie Global Gateway.
6. Rada víta dôraz na geografickú kapitolu, v ktorej sa opisuje, ako vonkajšia činnosť EÚ prispieva k politickým prioritám EÚ v každom regióne, v ktorom pôsobí. Pokiaľ ide o tematickú kapitolu, Rada víta najmä dôraz na ľudský rozvoj vrátane zdravia, sociálnej ochrany, rodovej rovnosti, vzdelávania a potravinovej a výživovej bezpečnosti, ako aj dôraz na vplyv zmeny klímy. Rada v tejto súvislosti pripomína závery Rady o ľudskom rozvoji zo 14. júna 2021.
7. Rada víta dôraz, ktorý sa v správe kladie na kľúčovú podporu, ktorú EÚ poskytuje Ukrajine a susedným krajinám postihnutým vojnou, ako aj na úsilie o riešenie regionálnych a globálnych dôsledkov útočnej vojny Ruska proti Ukrajine a vplyvu na najzraniteľnejšie skupiny, najmä pokiaľ ide o potravinovú a energetickú bezpečnosť. Rada nabáda Komisiu, aby naďalej zdôrazňovala podporu EÚ pri riešení globálnych výziev. Rada víta skutočnosť, že úsilie EÚ o podporu Ukrajiny nebolo na úkor podpory iných partnerských krajín, najmä najmenej rozvinutých krajín a najzraniteľnejších krajín.

8. Rada zdôrazňuje, že je potrebné prijať integrovanú a súdržnú reakciu EÚ na vonkajšie krízy a konflikty, a to aj prostredníctvom nástrojov vonkajšej činnosti EÚ. V tejto súvislosti sú kľúčovými aspektmi predchádzanie konfliktom prostredníctvom včasnej analýzy a včasných opatrení, podpora mediácie a dialógu o mieri, budovanie mieru a odolnosti a vytváranie medzinárodných a regionálnych partnerstiev v oblasti mieru, bezpečnosti a obrany. Flexibilita a schopnosť reagovať v stratégiách EÚ budú mať zásadný význam pre zachovanie relevantnosti a účinnosti v dynamickom medzinárodnom prostredí.
9. Rada oceňuje skutočnosť, že správa obsahuje podporu EÚ na prekonanie dlhodobých dôsledkov pandémie ochorenia COVID-19, na medzinárodnú pripravenosť na zdravotné krízy a na záväzky EÚ týkajúce sa financovania súvisiaceho s klímou a ochrany biodiverzity. Rada zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby sa financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy zaoberalo jej zmierňovaním aj adaptáciou na ňu a aby sa dostalo k najzraniteľnejším komunitám vrátane malých ostrovných rozvojových štátov. Rada tiež víta pozornosť, ktorá sa v správe venuje migrácii a nútenému vysídľovaniu. Rada v tejto súvislosti pripomína význam navrhovania, financovania a vykonávania iniciatív EÚ zameraných na riešenie neregulárnej migrácie a jej základných príčin a riešenie núteného vysídľovania v rámci koncepcie Tím Európa.
10. Rada zdôrazňuje, že je dôležité, aby vonkajšia činnosť EÚ dodržiavala zásady účinnej rozvojovej spolupráce, v neposlednom rade s cieľom zabezpečiť operačnú schopnosť vonkajších nástrojov EÚ účinne plniť ciele a ambície stanovené v ich príslušných právnych rámcoch, a to na základe politického a strategického riadenia Rady. Rada oceňuje neustále zlepšovanie podávania správ útvarov Komisie a ESVČ o konkrétnych výsledkoch a vplyve intervencií EÚ vrátane výsledkov a finančných príloh. Rada nabáda Komisiu, aby do nadchádzajúcej správy zahrnula výraznejšie údaje a analýzu výsledkov týkajúce sa príspevku k cieľom Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) – Globálna Európa, ako aj podpory najmenej rozvinutých krajín v súlade s článkom 41 nariadenia, ktorým sa zriaďuje NDICI – Globálna Európa. Rada nabáda, aby sa podľa potreby používali údaje rozčlenené podľa pohlavia.

11. Rada oceňuje úsilie vynaložené na dosiahnutie 32,4 % záväzkov na podporu sociálnej ochrany a ľudského rozvoja, 13,6 % na projekty súvisiace s migráciou, 9,2 % na podporu vzdelávania, ako aj trend smerujúci k 85 % podielu činností prispievajúcich k rodovej rovnosti. Rada vyzýva Komisiu, aby v záujme dosiahnutia dohodnutých cieľov ďalej rozvíjala opatrenia reagujúce na zmenu klímy a chrániace biodiverzitu. Rada berie na vedomie pokrok dosiahnutý pri plnení inštitucionálnych a strategických cieľov stanovených v akčnom pláne EÚ pre rodovú rovnosť (GAP) III s názvom Ambiciózny program pre rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien vo vonkajšej činnosti EÚ, ako sa uvítalo v záveroch predsedníctva a ako sa uvádza vo výročnej správe.
12. Rada víta podávanie správ o vykonávaní nástrojov vonkajšej činnosti EÚ a o úspechoch koncepcie Tím Európa vrátane vykonávania stratégie Global Gateway a iniciatív Tímu Európa. V tejto súvislosti je Rada odhodlaná posilniť sústredenosť na výsledky a inkluzívnosť, zvýšiť transparentnosť a vzájomnú zodpovednosť a posilniť zodpovednosť partnerov, podporovať účinnú rozvojovú spoluprácu a prístup založený na potrebách, ako aj bojovať proti korupcii ako riziku a prekážke rozvoja. Rada tiež pripomína, že proaktívna a včasná výmena informácií, úzke a intenzívne konzultácie, koordinácia, finančné monitorovanie a flexibilita zo strany všetkých zainteresovaných strán v rámci koncepcie Tím Európa sú nevyhnutné na to, aby spoločné opatrenia mali udržateľný a dlhodobý vplyv. Rada vyzýva delegácie EÚ, aby v plnej miere vykonávali svoju koordinačnú úlohu v rámci Tímu Európa pri programovaní a vykonávaní NDICI v partnerských krajinách, a to úzkym zapojením veľvyslanectiev členských štátov v duchu lepšej spolupráce. Rada víta nepretržité zapojenie súkromného sektora, a to aj prostredníctvom nástroja Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj plus (EFSD+).
13. Rada oceňuje včasné uverejnenie správy v súlade s článkom 41 nariadenia NDICI – Globálna Európa a víta úsilie o podporu rovnakých príležitostí a o splnenie požiadaviek na prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím v súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím. Rada pripomína, že inkluzívnosť vonkajšej činnosti EÚ prispieva k znižovaniu nestability a nerovností a zároveň podporuje dôstojnosť a ľudský rozvoj.

14. Rada víta nový prístup k strategickej komunikácii v rámci vonkajšej činnosti, ktorý vykonávajú útvary Komisie a ESVČ. Rada podporuje strategické komunikačné činnosti, ako aj posilnenie týchto činností s cieľom bojovať proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu vrátane dezinformácií. Strategická komunikácia na úrovni ústredia a delegácií EÚ zvýši vplyv a viditeľnosť vonkajšej činnosti EÚ, a to aj prostredníctvom iniciatív Tímu Európa, stratégie Global Gateway a iných opatrení vykonávaných v rámci koncepcie Tím Európa na riešenie globálnych výziev. Rada nabáda útvary Komisie a ESVČ, aby naďalej podporovali toto úsilie aktuálnymi údajmi o vplyve. Rada víta organizáciu politických misií v rámci koncepcie Tím Európa s cieľom prispieť k zviditeľneniu EÚ a jej členských štátov ako dôveryhodného a vierohodného partnera pre rozvoj.
